

EXAMENSARBETE

Hösten 2012

Läroarutbildningen

Pedagogers syn på utevistelse i förskolan

Författare
Christina Svensson Liljegren

Handledare
Bengt Selghed

Examinator
Christel Persson

www.hkr.se

Pedagogers syn på utevistelse i förskolan

Författare

Christina Svensson Liljegren

Abstrakt

Syftet med denna studie är att försöka få en större förståelse för vad utevistelse betyder. Men även hur de intervjuade pedagogerna resonerar och uppfattar utevistelsens betydelse i förskolan. Metoden som har använts är semistrukturerad intervju med frågor som är öppna, för att därmed kunna komma med följdfrågor, där de intervjuade kan utveckla sina svar.

Fyra pedagoger från två olika förskolor har intervjuats, deras erfarenheter som förskollärare varierar mellan 1,5 – 35 år i yrket.

Resultatet visar att pedagogerna anser att utevistelsen är en viktig aktivitet i förskolan, som dock inte utnyttjas i den utsträckning som den borde. På de förskolor som undersöktes, bestod barnens utevistelse av mycket fri lek där de i hög grad själv kunde välja vad de ville göra när de var ute. Det gjordes också promenader och kortare utflykter som var mer strukturerade.

Ämnesord: Barn, förskola, förskollärare, pedagoger, utevistelse

INNEHÅLL

1 BAKGRUND	6
1.1 Syfte och frågeställningar	6
1.2 Disposition	7
2 LITTERATURGENOMGÅNG	8
2.1 Barn och lärande	9
2.2 Barn och rörelse	11
2.3 Pedagogerna och lärandets betydelse i förskolan	13
2.4 Teoretisk utgångspunkt	15
3 METOD	16
3.1 Kvalitativ studie	16
3.2 Insamlingsmetod	16
3.3 Undersökningsgrupp	17
3.4 Etiska överväganden	17
3.5 Tillvägagångssätt vid datainsamlingen	18
3.6 Studiens tillförlitlighet	19
3.7 Bearbetning och urval	20
4 RESULTAT	21
5 DISKUSSION	24
5.1 Metoddiskussion	24
5.2 Resultatdiskussion	25
5.3 Fortsatt forskning	27
6 SAMMANFATTNING	29
REFERENSER	30
BILAGOR	

1 BAKGRUND

I dagens samhälle befinner sig barnen till stor del av sin tid i barnomsorgen. Det är vårdnadshavarna och barnomsorgen som tillsammans har ansvaret för att utbilda barnen och för att ge dem en positiv naturupplevelse så att de kan skapa sig en större förståelse för den. Skapas inte denna förståelse och relationen tidigt är det sannolikt att barnen inte heller i framtiden kommer att visa en vilja eller något intresse för naturen. Det är erfarenheter av naturupplevelser barnen tar med sig även i vuxen ålder. Den enskilda upplevelsen kan även pedagogerna bära med sig från sin egen barndom. En positiv erfarenhet av utevistelse bidrar till ett möjligt intresse för natur och miljövård (Braute, Jorunn Nyhus & Bang, Christofer 1997)

Även när man läser Lpfö98, rev 2010, säger den att:

Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska präglade förskolans verksamhet. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin egen delaktighet i naturens kretslopp. Verksamheten ska hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö både i nutid och i framtid (Lpfö98, rev 2010, s. 9).

Av denna anledning har nyfikenheten hos forskaren vaknat om och hur pedagoger på förskolan använder sig av utevistelsen. Tanken är att se om utevistelsen används som ett lärande tillfälle eller om det används för att barnen ska ut och rastas av och få frisk luft.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att undersöka vad pedagoger på två olika förskolor anser om utevistelsens betydelse och hur den bedrivs. Forskaren har i denna studien använt sig av två olika förskolor i södra Sverige.

Frågeställningarna i denna studie är:

- Vad innebär utevistelse för förskollärare?
- Hur bedrivs utevistelsen enligt förskollärare?

1.2 Disposition

Denna uppsats är tänkt att förtydliga hur och vad pedagoger anser om utevistelsen. Men även hur pedagogerna använder sig av utevistelsen när de ska ha en planerad aktivitet för barnen. Använder pedagogerna utemiljön i den utsträckning som de skulle kunna?

2 LITTERATURGENOMGÅNG

Vetenskaplig forskning exempelvis Svederberg, Svensson & Kindeberg (2001), från senare år visar att människans lärande, både för barn och vuxna inte enbart är psykologiskt och biologiskt bestämt, utan mycket kommer från tidigare erfarenheter. Dewey har myntat ett talesätt som lyder ”Learning by doing”. Utifrån detta kan anas att han tänkte att ett lärande kräver både en effektiv anpassning av världen runt om genom både manuella och mentala aktiviteter (a.a).

Ett annat sätt att se på barn skriver Halldén om i sin bok, där tar hon upp att barnens syn på naturen också är ett resultat av en dialog mellan de vuxnas synsätt på den, hur de har introducerat naturen i barnens värld, men även barnens egen tolkningar av, och användning av naturen (Halldén, 2011). Författaren anser också att det är när den enskilde varit med om olika fenomen och krafter i naturen som förståelsen att vi som lever på jorden är en del i en mycket vidare kontext som kan göra att vi kan vara rädda om livet i alla dess olika former. Vidare hävdar Halldén, att för att barnen ska kunna upprätta en förbindelse med naturens olika fenomen krävs det delaktighet från de vuxna. Barn har i historien hela tiden varit avhängiga hur den äldre generationen inrättar sina liv. Det borde i närheten till hemmet finnas områden som inte sköts med yttersta noggrannhet, utan att det finns möjlighet för barnen att ta kvistar och konstruera sina små gömställen. Barnen måste få kunna påverka ute i naturen för att göra den till sin (Halldén, 2011).

Mårtensson (2004), uttrycker i sin studie att barnen och deras utomhuslek inte är en situation där barnen själva är medvetna om sin egen rörelsefrihet eller hur rörelsedynamiken ger dem en positiv känsla. De är inte heller medvetna om utomhusaktiviteternas betydelse för deras rörelsedynamik och dess positiva inverkan på kroppens motoriska utveckling som den lustfyllda utomhusleken ger dem. På grund av detta är det av vikt att utomhusaktiviteten ger barnen en positiv inverkan av lustfylldhet, för att de ska känna glädje av leken utomhus. Författaren menar i sin studie att när barnen tar sig över utegården på olika sätt som till exempel, springer, går och cyklar, undersöker de gårdens potential i förhållande till sin kropp. Det är en verklig rörelse och en vällust som i sig kan innebära en mäktig händelse av att vinna ”terräng”. Att de undersöker förskolegården ihop med andra kamrater skapar i sig flera tillfällen till lek och rörelse.

2.1 Barn och lärande

Lärandet kan ses som en process som pågår hela livet och inte enbart är begränsat till en aktivitet som pågår under kortare eller längre period i livet (Svederberg, Svensson & Kindeberg (2001). Författarna beskriver det som ett lärande som sker i människans vardag och då i samspel med människor de har i sin närhet. Upplevelsen som människan har utgår från de erfarenheter och de föreställningar om framtiden som den har där och då. De tidigare erfarenheterna är grundade på såväl konventionella som okonventionella lärandesituationer, och dessa är en tillgång då man fattar beslut som har betydelse för den egna hälsan. Av detta drar författaren slutsatsen att nuet inte kan isoleras från det förflutna och det framtida.

I studien som Mårtensson (2004) gjort menar hon att när barnen vistas ute har de sin uppmärksamhet fokuserad mot det kringliggande landskapet och de andra barnens förhållande till landskapet de vistas i. Denna mer omständiga lek som pågår när barnen vistas utomhus pekar på skilda språkliga sätt att styra leken, då det handlar om att bevara sin sensibilitet för läget och dramatisera runt en fysisk och social kontext, så att det blir fängslande och underhållande, men inte alltför riskfylld. Författaren menar också att vissa typer av väder, till exempelvis regn, snö och blåst kan göra att aktiviteten blir mer vällustig och förbättrar atmosfären i aktiviteten. Här förekommer en givmildhet och det är inte något speciellt barn som ”äger” geggan (författarens uttryck). Det är istället givmildhet mellan barnen, som koncentrerar sig på det som samlas in, till en speciell plats. Barnen hjälper varandra, tar upp om någon tappar något och hjälps åt att komma fram till raffinerade lösningar på problemen som uppkommer (a.a.). Författaren säger också att det är i den gemensamma leken som barnen utnyttjar skiftande struktur/yta i den fysiska omgivningen och av positioners samband med varandra för att anpassa sitt samspel. Dessa är lekar där de utnyttjar naturens marker och dess många ansikten för att dramatisera sitt stöj under det att de rör sig över utegården. Det är i förhållande till och i kombination med den verkliga omgivningen som lekens energi skapas och lekredskap och marken i närområdet får sin innebörd (Mårtensson, 2004).

Lagerholm (2009) inleder sin bok med att skriva att barns självverksamma undersökningar kan fångas upp så att de lär sig att systematiskt undersöka och sortera kunskap för att successivt förstå kopplingarna. Men det är viktigt att den nya teorin skall locka barnen, som annars kanske hade valt bort den och då sker inte någon progression. I boken tas också fram att barn i förskolan har tankesättet att de tror att lära och göra är samma sak. Det som barnen

ska lära sig måste på något sätt vara intressant om de ska ta det till sig. Följaktligen är det betydelsefullt att barnen ska vara angelägen och ha intresse av svaret.

Welén (2003) visar att människans sätt att lära sig nya saker är beroende på hur det sker, det visar sig vara lättare och verkningsfullare att lära in om det sker då man har roligt, och då det sker på ett uppsluppet sätt än då man känner motvilja till lärandet. Författaren anser också ”att leken måste vara grunden till all utbildning” (a.a., s. 12). I leken där flera barn samarbetar berörs både de själva och de barn de leker med, leken frambringar ett fundament av gemensamma resultat. De klarar av att leka flera tillsammans, och de måste både ge och ta i samarbetet med andra för att inte aktiviteten ska avstanna.

Drougge (1996) uttrycker att ”leken är förskolans viktigaste instrument”. Ju mer barnen får en god kroppsuppfattning, desto bättre tänker det, desto djupare och snabbare sker hela dess utveckling. Allt detta optimeras i naturens variationsrika miljö” Drougge (1996, s. 15). För att barnen ska vilja vara ute i naturen och att trivas där, är det första steget att de ska lära sig att känna sig trygga där.

Granberg (2007) har som åsikt ”att utemiljön kan ses som en levande lärobok i alla ämnen. Under utevistelsen främjas småbarns utveckling inom alla områden/.../Utomhusvistelse engagerar barn till aktivt deltagande, utforskande och undersökande/.../Småbarns lärande är mycket konkret och de lär i helheter” (Granberg, 2007, s. 29).

Mårtensson (2011), menar att ”frågan är kanske inte framför allt om naturen har någon betydelse för barns hälsa, utan på vilka sätt och i vilken omfattning. Det finns också viktiga följdfrågor som vilken roll naturen skulle kunna ha för barns lek och lärande, utveckling och hälsa och för en hållbar samhällsutveckling i stort” (Mårtensson 2011, s. 59).

Dahlgren & Szczepanski (1997) har i sin skrift uttryckt att ”i ett postmodernt perspektiv är skolan bara en av många lärandemiljöer. Utomhuspedagogiken utgör här en av flera framtidsstrategier vid sidan av IT-samhällets informations- och kommunikationsteknik (IKT), där lärande kan äga rum *var, hur och när* vi vill på andra platser än i klassrummens artificiella inlärningsmiljö.” (Dahlgren & Szczepanski, 1997, s.44-45). Med detta menar författarna att i naturen finns möjligheter att ha undervisning i många olika skiftande ämnen.

Olsson & Forsbäck (2006), har i sin bok visat att man kan ha matematik utomhus, de ”vill lyfta fram matematiken och visa på möjligheter att medvetet låta barnen arbeta med aktiviteter som gör att de bygger upp sitt kunnande i matematik genom att utforska och upptäcka grundläggande begrepp även utomhus.” (Olsson & Forsbäck, 2006, s. 4). Samtidigt säger författarna att allt inom matematik inte fungerar så bra utomhus, till exempel när barnen ska använda sig av papper och penna, detta visar sig vara enklare inomhus. Utomhus kan pedagogerna ge barnen en stund före lärtillfället/utematematiken, en möjlighet att leka en stund för att senare kunna koncentrera sig på det pedagogen har att visa och lära ut.

2.2 Barn och rörelse

Ericsson (2002) tar i boken upp barnens behov av att få röra på sig. Rörelsen bör varieras och göras mer spontan ute till exempel i naturen, kanske i en dunge med träd, eller i en stadspark, där barnen kan träna sin koordination, kroppsuppfattning och kroppsrörelse mer allsidigt. Barnen måste tycka det är positivt att röra på sig, och då kan utomhusvistelsen göra sitt till att det blir en värdefull och bra erfarenhet. Rollerna barnen emellan blir annorlunda utomhus, de vanemässiga strukturerna ändras. Det kan göra att barnen med speciella behov känner sig stärkta. Osämja i grupperingen blir mindre, utrymmet där de kan röra på sig blir större och valmöjligheterna ökar.

Granberg (2007) menar att de mindre barnen som vistas ute oftast får fler chanser till att röra på sig. Marken som ju är naturligt ojämn ger barnen bra möjligheter till träning på sin förmåga att lära sig att styra över sin kropp. Att vistas ute gör att barnen har lättare att fokusera på något, de blir starkare kroppsligen och deras motorik utvecklas.

Grindberg & Langlo Jagtöien (2000) anser i sin bok att på förskolan kan man på olika sätt röra på kroppen såväl inomhus som utomhus. Med alla olika slags lekföremål som det finns där, kan man på varierande sätt lockas till att på ett lekfullt sätt vilja röra på sig. Författarna säger ”på/.../som inspirerar till att klättra, hänga, kasta sig, rutscha och balansera. Det finns också möjligheter att springa, hoppa, kasta, gunga, gunga bräde, bära, rulla, cykla och hålla på med sånglekar. På vintern kan barnen stoja i snön, med eller utan skidor på fötterna, åka och kana på isen” (Grindberg & Jagtöien, 2000, s. 16-17).

Braute & Bang (1997) hänvisar till en omfattande enkätundersökning i samband med projektet *Naturleikeklassen* har man rapporterat om den sociala utvecklingen, miljön och de vuxnas samarbete. När barnen är ute i naturen visar det sig att

- få onödiga konflikter uppstår
- barnen leker i andra konstellationer än annars
- barnen varierar grupperna mer än inne på förskoleområdet
- barnen hjälper varandra när de träffar på nya utmaningar (Braute, 1997, sid 34).

Det har också visat sig att även pedagogerna har uttalat att vara ute medverkar till att den gemensamma sammanhållningen blir bättre mellan de anställda (a.a.).

Mårtensson (1997) menar att utevistelsen har den gåvan som sätter fart på känslorna utan att de tar överhanden, för att den pockar på uppmärksamhet. Detta gör att skojet och tankarna på annat kan få fortsätta att poppa fram. Dessutom kan barnens lek få nya infallsvinklar och idéer på nya sätt att leka och skoja komma fram.

Mårtensson (2011) uttrycker att, ” i gröna miljöer är det särskilt tydligt hur barn använder alla sina sinnen när de utforskar omgivningen. Samtidigt leker barn en stor del av sin tid och gröna lekmiljöer har dessutom visat sig gynna den lekfulla attityden hos barn på ett sätt som skapar öppna och kreativa sociala situationer. Det är också väl känt att leken som aktivitet i sig kan ha en terapeutisk funktion, oavsett plats” (Mårtensson, 2011, s. 62). Mårtensson (2004) uttalar även att ”vuxna tycks uppfatta naturen som något av en medfostrare, vilket innebär att de gärna tar ett steg tillbaka och låter barnen själva råda mer utomhus” (Mårtensson 2011, s. 56).

Drougge (1997) hävdar att när människan är ute och rör sig i det fria bygger detta upp musklerna i kroppen. Att vara ute i naturen betyder oändliga möjligheter att öva sin kropp genom att klättra, hoppa och krypa. Utomhus behöver inte barnen på samma sätt ta hänsyn till de andra barnen på samma sätt som inomhus, de får vara lite högljudda och ha spring i benen. Dessutom vistas de i solljus och får frisk luft i sig, som på de flesta platser är bättre än inomhusluften.

Söderström & Blennow (1998) har i sin studie, påvisat att de barn som har plats på förskolor där man dagligen är ute längre och mer än på de traditionella förskolorna, har både kortare sjuktid och är även mer sällan sjuka än de barn som vistas på sedvanliga förskolor. Som en bidragande orsak till detta uttrycker författarna att när barnen vistas ute blir faran mindre för smittor som sprids genom droppsmitta och genom barnens närkontakt med varandra.

Austli (2012) understryker hur viktigt det är för barn att få bli trötta när de har varit ute och rört på kroppen, detta är enormt viktigt för att lära känna hur sin egen kropp fungerar och för att kunna lära sig att kontrollera sin kropp. Utevistelse i sig hjälper barnen i deras motoriska mognande, de rör sig på ojämna underlag, upp för kullar och ner igen. Barnen är tvungna att använda alla sina olika muskler för att klara av att forcera de olika hindren ute i den fria naturen. Även för de barn som har svårt att hävda sig och delta i aktiviteter inomhus har utomhusmiljön för det mesta en gynnsam effekt för deras framsteg.

Szczepanski (2007), betonar vikten av att barn ska vistas utomhus, barnen känner sig mindre stressade, detta visade sig speciellt på pojkar i studien som gjordes. Men det blev även en gynnsam effekt på barnens psykiska hälsa. Lärarna som deltog i studien visade sig mer välvilligt inställda till lärande på olika sätt, till exempel både utomhus och inomhus undervisning. Studien gjordes i en grundskola F-6, i Linköpings kommun 2002 – 2004. Författaren skriver ”en slutsats var att kopplingen mellan hälsa och utomhuspedagogik skulle kunna utgöra en frisk- och hälsofrämjande faktor i skolans lärmiljö”,(Szczepanski, 2007, s. 24-25).

2.3 Pedagogerna och lärandets betydelse i förskolan

Lagerholm (2009) menar att med vidare och större kunskap bygger eleverna upp en ökad potential att även ta till sig nya läroämnen. Det är i samtal med andra som de lär sig att verbalt förklara sina kunskaper.Handledarens roll blir då att frambringa ett öppet, tillåtande möte där skilda lösningar är lika värdefulla. Då får handledaren på ett varsamt sätt vägleda barnen så att deras efterforskning blir metodiska och som då kan föra fram till nya erfarenheter.

Svederberg, Svensson & Kindeberg (2001), skriver i sin bok att informellt och livslångt lärande bör ses som en viktig del i människors lärande i den pedagogiska praktiken i hälsofrämjande arbete och i forskning om och för hälsofrämjande pedagogik. Hur människor handlar i olika situationer har stor betydelse utifrån vilka attityder och kulturellt grundade värderingar personen bär med sig. För att kunna genomföra och därmed utveckla ett framgångsrikt hälso- och miljöarbete behöver man ta i beaktande och skapa sig en kunskap om hur olika befolkningsgrupper ter sig.

Braute & Bang (1997) framhåller i sin bok att en av de mest grundläggande arbetsuppgifterna för den vuxne pedagogen är att tillvarata nyfikenheten som barnen har, detta är mycket viktigare än att fullfölja sin egen planering, som för det mesta inte har samma tydliga röda tråd, med det som barnen är med om. Författaren anser att det behövs mycket mer förberedelse, kunnande och didaktisk insikt för att följa ett redan klart program från början till slut.

Styrdokumentet är tydliga i sin formulering om att barnen ska ha möjlighet att vara ute, och där kunna leka och ha andra möjligheter till lek och sysselsättning än inomhus. Även angående barnens lärande är styrdokumentet tydliga med i sin utformning.

I Lpfö98, reviderad 2010, framgår att:

- Verksamheten ska ge utrymme för barnens egna planer, fantasi och kreativitet i lek och lärande såväl inomhus som utomhus. Utomhusvistelsen bör ge möjligheter till lek och andra aktiviteter både i planerad miljö och i naturmiljö (Lpfö98, rev 2010, s. 9).
- Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö (Lpfö98, rev 2010, s. 10).
- Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen, liksom sitt kunnande om växter och djur (Lpfö98, rev 2010, s. 12).

Förskolepersonalen har ett ansvar för barnen och i viss del i deras lärande, och i Lpfö98, rev 2010, har riktlinjer tagits upp för att det ska bli mer lättförståeligt.

Förskollärare och annan personal ska ansvara för att:

- barnen ges förutsättningar för utveckling och lärande och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga (Lpfö98, rev 2010, s. 13).
- barnen får stöd och stimulans i sin motoriska utveckling (Lpfö98, rev 2010, s. 13).

- barnen ges goda förutsättningar att bygga upp varaktiga relationer och känna sig trygga i gruppen (Lpfö98, rev 2010, s. 13).
- barnen stimuleras och utmanas i sitt intresse för naturvetenskap och teknik (Lpfö98, rev 2010, s. 13).
- barnen utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande (Lpfö98, rev 2010, s 12).

2.4 Teoretisk utgångspunkt

Den teoretiska utgångspunkten är från det sociokulturella lärandet, där barnen tillsammans med andra, både vuxna och barn, bygger upp och kommer fram till nya insikter. Det är i interaktion med varandra som man lär sig. Det sociokulturella perspektivet har sin utgångspunkt i att det är i interaktion och i kontakten mellan människorna som allt lärande äger rum (Säljö, 2005).

Fördjupningen i denna studie som är sett ur ett sociokulturellt perspektiv vilken visar att lärandet bygger på att människor påverkar varandra och i detta lär av och med varandra, men också med artefakter som finns i människans närhet. Med artefakter menas hjälpmedel som kan hjälpa till i lärandet till exempel pennor, datorer och skriv och ritpapper. Säljö (2005) uttrycker hur viktigt det är att barnen har tillgång till artefakter som gör att barnen lättare kan använda sig av för att mer konkret kunna reflektera och begripa hur världen runt omkring fungerar.

Utomhusleken gör att fantasin får mer fritt spelrum, utan väggar som begränsar rörligheten i samma utsträckning som inomhusmiljön. Fantasin likväl som kreativiteten är mycket viktig för barnens progression, lekens betydelse inte får åsidosättas då det är i denna, den sociala kompetensen utvecklas i interaktion med människor runt omkring dem.

3 METOD

Här presenterar forskaren vilken typ av studie, och vilken sorts intervju som är använd. Även hur man har gått tillväga då man valt ut förskolor och vem som skulle intervjuats, men även vilken metod som valts då man sammanställt intervjumaterialet. Här visas också de etiska överväganden som togs upp i samband med intervjuerna.

3.1 Kvalitativ studie

Forskaren har använt sig av en kvalitativ studie, där forskaren använt sig av några få pedagoger som intervjuades. Detta på grund av att forskaren märkte att efter de fyra gjorda intervjuerna på de två förskolorna inte något nytt kom fram. Det var i stort detsamma som uttrycktes av de intervjuade pedagogerna. Man skulle kunna ha gjort en kvantitativ studie som inneburit att fler förskollärare skulle ha intervjuats, men efter utfallet som blev, gjordes valet att göra studien kvalitativ. En studie med få men kvalitativt intressanta intervjuer.

Hur forskarens tankar gick då beslutet togs att göra en studie om ”Pedagogers syn på utevistelse i förskolan”, var att under den verksamhetsförlagda utbildning (VFU) under studierna till förskollärare sågs flera olika sätt som pedagogerna använde sig av utevistelsen på några olika förskolor. Vissa förskolor har varit mycket utomhus, de har tagit ut projekten de jobbat med inomhus för att jobba med de projekten ute också. Andra förskolor har i det stora hela låtit barnen leka fritt utan så mycket inblandning från de vuxna när de varit ute på förskolegården, när de har varit på promenader eller annan utflykt med barnen har det varit mer strukturerat.

Valet av intervjuer som insamlingsmetod var att forskaren ansåg att man kunde få mer utförligare svar på frågorna som ämnades ställa, men även att man kunde ställa fler frågor utifrån pedagogernas svar (Denscombe 2009) Studien gjordes på två olika förskolor som är belägna i två samhällen i södra Sverige.

3.2 Insamlingsmetod

Insamlingsmetoden som använts är semistrukturerad intervju, med frågor som var öppna för att forskaren därmed skulle kunna komma med följdfrågor, där förskollärarna kunde utveckla sina svar. Intervjuerna har spelats in med diktafon, de är sedan transkriberade, detta för att lättare kunna gå igenom intervjuerna på ett bättre sätt, fråga för fråga. Enligt Denscombe (2009), så är intervjuer det bästa sättet att samla in data om den som forskare vill undersöka emotioner, erfarenheter och känslor, hellre än faktafrågor. Emotionernas, erfarenheternas och

känslornas natur är sådana att de snarare behöver utforskas, än bara redovisas med ett ord eller två.

3.3 Undersökningsgrupp

Studiens undersökningsgrupp består av utbildade förskollärare. Förskollärarna har varit mellan ett och ett halvt år och trettiofem år i yrket. Förskollärarna är alla kvinnor, då det inte fanns några manliga förskollärare på de förskolor som undersökningen gjordes. De två förskolorna där undersökningen gjordes ligger i södra Sverige i två mindre samhällen. Denscombe (2009) menar att informanterna i en undersökning kan väljas ut efter kriterier som överensstämmer med forskningsområdet. Enligt författaren är en praktisk faktor vad gäller informanterna att de måste ha möjlighet att avsätta tid för intervjun.

De som intervjuades har alla själv fått bestämma tidpunkten då forskaren skulle komma och göra intervjun. Detta gjordes för att de själva inte skulle känna något tvång eller stress inför intervjun.

Enligt Trost (2010) kallas sättet att välja respondenter för ”snöbollsmetoden”. Den går ut på att forskaren har avtalat tid med en pedagog för intervju, och när den är färdig så tillfrågas den som blivit intervjuad om hon vet någon annan som hon kunde tänka sig att bli intervjuad.

3.4 Etiska överväganden

I samband med att göra intervjuer finns alltid etiska dilemman som forskaren också har valt att upplysa den intervjuade om, nedan visas vad som belystes.

Informationskravet

Forskaren har informerat de berörda om den aktuella forskningsuppgiftens syfte, då den första kontakten togs via telefon, de andra som tillfrågades om sin medverkan blev informerade när kontakten togs.

Deltagarna har också informerats om deras uppgift i projektet och villkoren för dessa.

Deltagarna har blivit upplysta om att deras deltagande är frivilligt, samt om deras rätt att avbryta sin medverkan när som helst under studiens gång om de så önskar (Vetenskapsrådet, 2002).

Samtyckeskravet

Den första deltagaren har efter förfrågan, som togs via telefon, bestämt sig för att medverka, utan någon som helst påtryckning från den som ska göra intervjun. Det gäller även de andra som blev tillfrågade på plats. Inom ramen för detta krav är att den som blir intervjuad själv bestämmer om de vill medverka till denna intervju, de har även rätten att låta bli att ge svar på frågor som de inte vill besvara, och att avsluta intervjun när och om de så vill (Vetenskapsrådet, 2002).

Konfidentialitetskravet

Uppgifter om deltagarna ges största möjliga konfidentialitet och deras personuppgifter förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dessa. Alla uppgifter om de intervjuades identiteter förvaras på ett sådant sätt att enskilda människor inte kan bli igenkända och identifierade av utomstående. Detta lagras på forskarens privata dator som bara hon har tillgång till, och som har lösenord som bara forskaren har vetskap om. Personuppgifterna lämnas inte ut till utomstående och avrapportering har skett i sådana former att det omöjliggör identifiering av enskilda (Vetenskapsrådet, 2002).

Nyttjandekravet

Uppgifterna som är insamlade får endast användas för forskningsändamål och får inte användas eller utlånas i kommersiellt syfte för att göra ekonomisk vinning, eller andra icke-vetenskapliga syften. Forskaren som gör intervjun har upplyst de som ska bli intervjuade om att informationen som kommer fram i intervjun endast ska användas i denna studie, samt att intervjumaterialet ska förstöras när arbetet har godkänts (Vetenskapsrådet, 2002).

3.5 Tillvägagångssätt vid datainsamlingen

Intervjuerna på den ena av förskolorna, med två av förskollärarna, genomfördes i ett genomgångsrum på förskolan. Det kom människor som gick förbi och som skulle titta efter om barnen hade vaknat eller fortfarande sov sin middagsvila. Detta gjorde att intervjuerna blev lite splittrade eftersom de som kom, ville ibland ställa någon fråga till personen som intervjuades. En av de andra intervjuerna på samma förskola, samt på den andra förskolan satt vi i ett rum för oss själva, utan något som störde intervjun. Där och då kändes det verkligen att pedagogen i hög grad delade med sig, både positiva och negativa erfarenheter. Stämningen

kändes välkomnande. Eftersom tid avtalats med pedagogen så hade personen i fråga själv fått ge förslag på tidpunkt då intervjun skulle ske, de andra pedagogerna som tillfrågades på plats då den första intervjun gjordes, tog sig tid för att bli intervjuas. Intervjuerna tog från 20 – 40 minuter i anspråk.

3.6 Studiens tillförlitlighet

Studiens tillförlitlighet kan ha påverkats av att under intervjun rörde det sig personer i samma rum som intervjun gjordes i, dessa tog tillfället i akt att prata med den som blev intervjuad som då av naturliga skäl kan ha känt sig splittrad. Efter intervjun då transkriberingen gjordes visade det sig att det ibland var svårt att höra vad personerna sagt under intervjun. Detta gjorde det tvunget att lyssna många gånger för att det skulle kunna avlyssnas för att bli rätt i transkriberingen. Vid en av intervjuerna tog dessutom batteriet till diktafonen slut, så på slutet av intervjun fick den som intervjuade anteckna vad den som blev intervjuad svarade. Och då med risk att ha missat något eller i efterhand vid transkriberingen ha fattat fel i något som den intervjuade sa. Det blev ett stressmoment för den som intervjuade Då den som intervjuade hade förlitat sig på att diktafonen skulle fungera under hela intervjun.

Vid en av intervjuerna kändes det som att den intervjuade kände sig mycket obekvämt med att bli utfrågad, så den intervjun blev kortare och inte så innehållsrik som de övriga. Det var en känsla av att både den intervjuade och den som intervjuade var obekväma i sin roll. Detta som kunde ha spelat roll med denna känsla, kan ha varit att det var den första intervjun som gjordes, så vi var ovana vid den uppkomna situationen båda två.

Valet av att använda sig av snöbollsmetoden i intervjun kan ha minimerat risken av att pedagogerna skulle ha kunnat prata sig samman före intervjun för att där kunna ge likartade svar på frågorna som ställdes. Men när snöbollsmetoden användes kan aspekten att de var relativt få i personalen och detta kan ha gjort att de är mer sammansvetsade och formade av varandra. Något som jag tyckte kändes och blev riktigt bra var att de flesta av förskollärarna som intervjuades delade med sig av sina tankar och erfarenheter. Som det kändes var de mycket välvilliga till att dela med sig av sin erfarenhet, för den här studien.

På båda förskolorna var det bara kvinnor i personalen kanske hade resultatet blivit ett annat om det funnits män som forskaren hade kunnat göra sin intervju med.

3.7 Bearbetning och urval

Efter att ha lyssnat igenom intervjuerna har dessa transkriberats och skrivits ut för vidare bearbetning. Intervjuerna lästes igenom många gånger för att inget av svaren skulle missas. Därefter togs de svar ut som svarade på och som passade in på frågeställningarna, som var:

1. Vad innebär utevistelse för förskollärare?
2. Hur bedrivs utevistelsen enligt förskollärare?

Dessa svar skrevs sedan upp på ett separat papper för att därifrån bearbetas vidare, utifrån de ställda frågorna.

Forskaren har även valt att använda skriftspråk i transkriberingen, istället för det muntliga som används i vardagligt tal, där det ibland förekommer både dialektala förekommande ord och slangord.

4 RESULTAT

Resultatet av intervjuerna i denna studie visar vad pedagogerna på förskolorna anser om utevistelsens betydelse för både barnen och pedagogerna på förskolan. Eftersom endast två av frågorna från intervjun har använts i studien har störst fokus lagts på dessa. På frågorna som ställts har olika aspekter inom samma frågeställning framkommit.

Fråga 1. Vad innebär utevistelse för förskollärare?

Pedagogernas svar på frågeställningen om vad utevistelsen betyder är att barnen kan leka mer självständigt, roliga lekar ute. De kan cykla, springa, de rör på sig, tränar på både fin- och grovmotoriken.

Barnen har större ytor att leka på och de kan leka med barnen från de andra avdelningarna på förskolan, det blir andra gruppkonstellationer. Utevistelsen ses som ett bra alternativ till inomhusmiljön. Pedagogerna uttrycker också att det är bra för barnen att vara ute. De behöver ut och få frisk luft, och de blir friskare om de är ute. Dessutom lyftes det fram att utöver det att barnen skulle ha frisk luft, att det dessutom var större ytor för dem att röra sig på. De kan springa, cykla, gunga, gräva i sandlådan och använda rutschkanan. En annan pedagog ansåg att barnen behöver bli lite trötta, ja ”rasa ut riktigt”, och det gjorde barnen när de cyklade omkring på de asfalterade gångarna runt om på förskolans utegård. De sover så mycket bättre på natten om de har varit ute och fått bli riktigt trötta och fått mycket frisk luft.

Pedagogen uttryckte det så här:

”Frisk luft och motion är bra för både små och stora. Vi som pedagoger kan få möjlighet att få ny energi efter att ha tillbringat några timmar utomhus. I jämförelse med en inomhusmiljö som kan vara både mer stimmigt och få en tendens att bli instängd, med dålig luft”.

En annan aspekt av utevistelsen var att det är:

”ett sätt för barnen att få mäta sig med sin omgivning, upptäcka, utforska, utveckla den spatiala förmågan och bli medveten om sin kropp i förhållande till olika omgivningar. De får också en möjlighet att uppleva sin närmiljö och naturen och säsongernas skiftningar med mera. För att inte tala om frisk luft, spring i benen och stimulansen av fantasin i lekarna”.

En annan åsikt var att:

”då vi nu har vårt tema så tar vi naturen till hjälp, ”Skogens vilda djur”. Här hittar vi spår efter djuren, vi pratar om hur de lever osv. Detta sker bäst utomhus där djuren bor.”

Utevistelse innebär också att barnen får en möjlighet att röra sig fritt på ett annat sätt än inne. Deras grovmotorik tränas mer då det av naturliga skäl är mer ojämnt underlag, vilket kan vara en stor utmaning om man precis har börjat gå. Viktigt var även att barnen lärde sig att ta sig upp på egen hand, efter de hade ramlat.

Pedagogerna pratade också om vikten av att låta barnen ha fri lek ute, som en pedagog uttalade ytterligare en aspekt:

”Även vid den fria leken är utomhusvistelsen guld värd. Barnen har större yta att röra sig på och de kan stifta nya bekanskskaper med de andra avdelningarnas barn”.

Fråga 2. Hur bedrivs utevistelsen enligt förskollärare?

På frågan om hur utevistelsen bedrivs, svarade pedagogerna på båda förskolorna, att de var ute varje dag, under den ljusa delen av året, vår, sommar och tidig höst var de ute mycket mer. Både på förmiddagen och sen även på eftermiddagen, de åt även mellanmålet på eftermiddagen utomhus om vädret tillät det. De tillbringade så mycket tid ute som de kunde. På den mörka delen av året var de ute på förmiddagen, ända fram till maten skulle serveras.

På en av de undersökta förskolorna har de på utevistelsen styrt den beroende på vad de arbetar med, de har ibland promenader med olika uppdrag, matteuppgifter eller temauppgifter. Ibland görs promenader mot ett specifikt mål, när målet är nått får barnen föreslå lekar eller aktiviteter. På förskolegården leker barnen oftast fritt.

De hade utematematik, de letade fotspår, de målade snön i olika färger, de hade olika uppdrag att lösa, olika svårighetsgrad för barn i olika åldrar. Svårare uppdrag för de äldre och lite enklare för de yngre barnen.

På den ena av förskolorna hade barnen schemalagd utematematik. Då de var ute kan de ha en mera konkret matematik, barnen kan jämföra längden på pinnar, pinnarna kan vara olika tjocka och därmed också olika tunga. Sedan kan de se om stenarna har samma storlek, känna

vilken sten som är tyngst och vilken som är lättast. De kan hämta olika material i naturen och på dessa känna hur de känns, är de mjuka, sträva, lurviga, hårda och allt annat som de kan använda sin känsel med till att undersöka. När de ska träna på vikter är det ett bra sätt att låta barnen få se och ta reda på om och vilka olika föremål ute i naturen väger lika respektive olika. De får upptäcka att vissa saker är mycket lätta så det behövs mycket av ett material men mycket mindre av ett annat för att de ska väga lika mycket. Som exempel kan ges mossor som är ganska lätt och som jämförelse stenar som är ganska tunga och massiva.

Matematiken kan ske utomhus på ett minst lika bra sätt, oftast till och med bättre och mer konkret mot att ha det inomhus.

Pedagogen säger om att utnyttja naturen i sitt pedagogiska arbete i hur man kan bedriva utevistelsen:

”Det gäller att ta tillvara det som naturen har att ge, vilket är mycket.”

Om det var möjligt tog de ut temat som de för tillfället jobbade med inomhus när de gick ut och fortsatte med det ute. En av förskolorna jobbade för tillfället med ”jag, familj och min närmiljö”, och under utevistelsen gjorde de små promenader/utflykter i närmiljön där barnen fick lära sig mer om sin närmiljö.

En pedagog sa om utevistelsen:

”När barnen är ute är det ett bra verktyg att se deras utveckling. Barnen delar upp sig mer och är lättare att observera. Vissa är lättare att se, andra får man vara nära för att observera och för att höra deras resonemang”

Ett problem som tas upp av pedagogerna är att de har många barn i grupperna, de har svårt att gå utanför förskolans område. De har inte tillräckligt med personal för att kunna göra det.

En pedagog gav uttryck åt att de var många i barngruppen genom följande:

”Försöker gå iväg till skogen, till närmiljön, det försöker vi göra. Tyvärr kan vi inte göra det när vi är full grupp, men vi passar på när tillfället ges. Och det är rätt tråkigt att vi har så många barn att det blir för många hur vi än delar upp oss.”

Avslutningsvis uttryckte förskollärarna på en av förskolorna att de begränsades mycket av att de hade för stora barngrupper i förhållande till antalet pedagoger. Detta gjorde att deras utflykter utanför förskolans gård inte gjordes i den utsträckning som de önskade.

5 DISKUSSION

I denna del av studien resoneras det runt metoden som har använts och det som har kommit fram i intervjuerna. Här framkommer också funderingar om fortsatt forskning inom detta ämne.

5.1 Metoddiskussion

Valet av förskolor där intervjuerna skulle göras var främst ett medvetet val som forskaren gjorde. Främst med tanke på hur de låg geografiskt, både i förhållande till varandra men även närheten till orten där forskaren utgick ifrån.

Syftet med studien är att se vad pedagoger på förskolor anser om utevistelsen som bedrivs där, och hur man utformar den. Valet föll på intervjuer då man kan vara fokuserad på en person åt gången som blir intervjuad. Under intervjuens gång, där forskaren hade färdiga intervjufrågor, tillkom ytterligare frågor, följdfrågor som gjorde att man genom svaret på dessa kunde få ut lite mer av den som blev intervjuad.

Diktafonens inverkan på de som skulle intervjuas var nog till en början lite avmätt, men när intervjuen väl kom igång och ju längre intervjun varade, desto mindre tänkte de intervjuade på att den fanns där, och blev mer bekväma i den uppkomna situationen. De valda förskolorna har relativt nära till naturen båda två, men det ska tilläggas att den ena av förskolorna har fler antal barn per pedagog än den på andra förskolan. Detta är med stor säkerhet en bidragande orsak till att de inte kan ta ut hela gruppen barn så ofta som de skulle ha velat göra. Detta är något som pedagogerna antyder när de intervjuas.

Materialet som användes kom från intervjuer från fyra förskollärare som var verksamma på förskolor i närhet till naturen i södra Sverige.

Resultatet som framkommit kan i viss mån ha färgats på grund av deras närhet till naturen. Möjligheten finns att ett annat resultat hade kommit fram om man intervjuat förskollärare i någon storstad som till exempel Malmö eller Lund. Likaså hade kanske resultatet blivit annorlunda om man hade använt sig av fler förskollärare.

5.2 Resultatdiskussion

Innebörden av utevistelsen enligt pedagogerna var att det kunde både vara den fria leken som fick styra och att pedagogerna hade ett tema eller en aktivitet som var förberedd när det var dags för utevistelse. Under utevistelsen kunde barnen vistas både på förskolans gård men även ute i naturen där man kunde jobba med olika teman. På den ena förskolan som hade flera avdelningar kunde barnen från de olika avdelningarna leka med varandra och detta tyckte pedagogerna bara var positivt. Pedagogerna som blev intervjuade var alla överens om att utevistelse var något som var positivt för både barnen och förskolans personal. Det överensstämmer med vad Braute & Bang (1997) också pekar på i sin undersökning som gjordes i projektet *Naturleikeplassen*.

Forskningen har kommit fram till att barnen som vistas ute mycket har avsevärt färre dagar med sjukfrånvaro än de barn som inte har denna möjlighet att vistas ute. I litteraturen stöds detta bland annat av Söderström & Blennow (1998), som då gjorde en studie om detta. Även i styrdokumentet kan man se att denna visar att

”varje barn ska utveckla sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande” (Lpfö98, rev 2010, s.12).

På samma sätt menar Granberg (2007) att utemiljön är värdefull då man på olika sätt kan ta hjälp av den i alla möjliga ämnen som man har tänkt sig att ta upp och prata med barnen om. Hennes uppfattning är att utomhus får barnen en bra möjlighet att träna sin skicklighet i att styra över sin kropp. Min erfarenhet är att barnen tränar både fin och grovmotorik utomhus. När de är utomhus plockar de med små stenar och annat som de hittar på marken. Även när barnen cyklar, klättrar och springer tränar och lär barnen känna sin kropp.

Pedagogerna uttrycker barnens behov av att röra på sig, leka, träna på både fin och grovmotoriken, här tog pedagogen upp som exempel att de kunde cykla, gunga, lära sig att hålla balansen, åka i rutschkanan även om man inte vågar, men med viss hjälp och lite stöd från pedagogen så klarar man det. Man stärker barnen genom att hjälpa dem att klara av saker de inte trodde de skulle klara av.

Ericsson (2002) anser att utomhusvistelsen kan bli en positiv erfarenhet till att barnen ska vilja vara ute och röra på sig och då på ett naturligt och roligt vis träna på de förmågorna som man har tagit upp i Lpfö98, rev 2010. Lite högre upp i åldrarna finns det så mycket annat som

gör att barnen hellre stannar inne. Då har de en bra grund att stå på om de har fått upp sitt intresse av att vistas ute i naturen, från det att de gick på förskolan.

Jag tycker att det som framkommit har varit en positiv kunskap som jag egentligen innerst inne har anat. Men på samma sätt kan jag tycka att det var lite synd att på en av förskolorna var det pedagogerna som avgjorde om barnen skulle gå ut, hon uttryckte det som ”när vädret var som mest ilsket”, stannade de inne. Men jag har inte mött det barn i förskolan som inte tycker det är otroligt spännande och kul att hoppa i vattenpölar, slängt sig i snödrivor, klättrat i träd och haft roligt även när det varit ilsket väder ute. Inställningen hos pedagogerna bör på något sätt ändras, kanske att arbetsgivaren tar på sig ansvaret att skaffa speciella arbetskläder så att pedagogerna inte tycker det är lika besvärligt att ta sig ut med barnen och vara utomhus även när det är busigt väder.

I miljöer där det finns buskar och träd får barnens fantasi fritt spelrum, de provar sina sinnen och utmanas både kroppsligt och mentalt, i samspel med både naturen och med sina kamrater. Mårtensson (1997) har i sina studier visat att under utevistelsen kan barnens lekar få nya infallsvinklar och nya idéer, de kan ändra på lekarnas innehåll utan att för den delen göra leken mindre rolig och innehållsrik. Barnen gör saker tillsammans med andra och som Säljö (2005) anser är det så som barnen kommer på och förstår nya saker.

I min undersökning har det framkommit i både litteratur till exempel, Austli (2012), och från pedagogerna som intervjuats att det är viktigt att barnen blir trötta när de har varit ute och lekt. Barnen kommer lättare till ro på kvällen då de ska lägga sig och sova, detta för med sig att de kommer utvilade och pigga till förskolan, och de kan orka vara med på de aktiviteter som står på dagens schema. De får använda sig av alla sina olika muskler och på detta sätt lär de sig att känna och att kontrollera sin kropp. Detsamma kommer fram i Granberg (2000) som ju menar att den ojämna ytan utomhus gör att barnen tränas på ett mer omväxlande sätt än inomhus, med resultat att barnen känner och lär sig styra över sin kropp.

Studien visar också att de barnen som har svårt att hävda sig inomhus har mycket lättare att vara med i olika aktiviteter och lekar då de är utomhus, det kan bero på att de har större ytor att röra sig på, och då inte lika lätt och på samma sätt kommer i konflikter med sina kamrater. Likaså när barnen blir oense utomhus är det lättare för dem att lösa konflikterna utomhus än när de befinner sig inomhus. Inom det sociokulturella perspektivet menar Säljö (2005) att lärandet görs i samspel med andra, problemlösningar görs tillsammans istället för individuellt lärande.

Barnens medfödda nyfikenhet ska man som pedagog vara noga med att ta tillvara, man ska som pedagog vara en medforskare till barnen och försöka svara på frågorna som de har, man får inte avvisa deras frågor, detta är enligt Braute & Bang (1997), en av de viktigaste arbetsuppgifterna som man har som pedagog. Det är viktigare att ta tillvara nyfikenheten som barnen visar än att följa sin uppgjorda planering.

Som tidigare tagits upp menar Welén (2003) att människans sätt att lära sig nya saker är beroende på hur det sker, det visar sig vara lättare och mer verkningsfullt att lära in om det sker då man har roligt, och då det sker på ett uppsluppet sätt än då man känner motvilja till lärandet. Författaren anser också ”att leken måste vara grunden till all utbildning” (a.a., s. 12). I leken där flera barn samarbetar berörs både de själva och de barn de leker med, leken frambringar ett fundament av gemensamma resultat. De klarar av att leka flera tillsammans, och de måste både ge och ta i samarbetet med andra för att aktiviteten inte ska avstanna. Detta kan hänvisas till förskollärarnas svar då de blev intervjuade att barnen hade större ytor att leka runt på och även att det blev andra konstellationer inom grupperna. Det är lättare att vara flera i leken då de har större område att röra sig på, menade förskollärarna.

Precis som Olsson & Forsbäck(2006), tänker och ger uttryck för i sin bok, ger förskolan där de använder sig av utematematik barnen möjligheter att medvetet utforska och upptäcka grundläggande begrepp inom matematik, där man på ett lekfullt sätt låter barnen göra egna upptäckter i sin utomhus närmiljö.

5.3 Fortsatt forskning

Under studiens gång väcks frågeställningen hur förskollärare ställer sig till och använder sig av utevistelsen, det är något som görs varje dag men utnyttjas utevistelsen till ett sådant lärandetillfälle som den skulle kunna användas till? Barnen ska absolut ges tillfälle att leka fritt, det är viktigt att barnen på de olika avdelningarna på förskolan lär känna varandra och leker med varandra, men hur mycket av utevistelsen utnyttjas på ett utvecklande och lärande sätt? Barnen utvecklas och lär sig i social gemenskap med både vuxna och barn.

Kan den fria leken utnyttjas på något annat sätt av pedagogerna, kan man göra det till ett lärandetillfälle, utan att för den skull ta bort lusten till lek från barnen? Skulle de vuxnas interaktion göras mer från utifrån barnens utgångspunkt? Hur viktig är de vuxnas styrning och hur ska den se ut?

Den vetenskapliga relevansen om utevistelsen visar att det är en viktig bit i förskolans verksamhet, barnen blir friskare och piggare om de vistas utomhus. Barnens utveckling visar

också i tidigare studier att utomhusvistelse främjar barnens utveckling när de samspelar med andra barn men även med vuxna.

6 SAMMANFATTNING

Denna studie har som huvudsak handlat om hur pedagoger på två olika förskolor använder sig av utevistelsen och vad utevistelse betyder och bedrivs enligt de förskollärare som intervjuades. Forskaren har intervjuat fyra pedagoger, alla utbildade förskollärare, som hade erfarenhet som förskollärare, med allt ifrån arton månader till trettiofem år. Problemen som förskollärarna framförallt tog upp när de blev intervjuade var att de hade allt för stora grupper av barn på avdelningarna.

Metoden som har använts är en kvalitativ undersökning då det efter fyra gjorda intervjuer inget nytt kom fram utan förskollärarna hade i stort sett samma svar på forskarens frågor. Resultatet som kom fram var bland annat att barnen mådde bättre, det blev färre konflikter barnen emellan utomhus, de var mer alerta och även att deras utveckling gynnas av utomhusvistelse.

Slutsatsen som man kan dra, skulle kunna vara att med denna studie och litteraturen som använts som grund: mer utevistelse för barn i förskolan är önskvärd. Detta grundas av både genom litteraturen som använts och genom de intervjuade förskollärarnas svar på forskarens frågor.

REFERENSER

Austli, Linn (2012). *Hur med natur: att utforska och inspireras av naturen i förskola och förskoleklass*. 1. uppl. Malmö: Gleerup.

Braute, Jorunn Nyhus & Bang, Christofer. (1997). *Följ med ut!: barn i naturen*. Stockholm:Universitetsförlaget.

Dahlgren, Lars Owe (1997). *Utomhuspedagogik: boklig bildning och sinnlig erfarenhet : ett försök till bestämning av utomhuspedagogikens identitet*. Linköping: Linköpings univ.

Denscombe, Martyn. (2009). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Drougge, Susanne (1996). *Miljömedvetande genom lek och äventyr i naturen: en beskrivning av I ur och skurs metoder*. 1. uppl. Stockholm: Friluftsförbundet/Utebolaget.

Ericsson, Gunilla. (2002). *Lära ute: [upplevelser och lärande i naturen] : Friluftsförbundets handledning i att leda och lära barn i och om naturen genom friluftsliv och upplevelser*. Hägersten: Friluftsförbundet.

Granberg, Ann. (2007). *Småbarns utevistelse: naturorientering, lek och rörelse*. 1. uppl. Stockholm: Liber.

Grindberg, Tora & Jagtøien, Greta Langlo. (2000). *Barn i rörelse: fysisk aktivitet och lek i förskola och skola*. Lund: Studentlitteratur.

Halldén, Gunilla. (2011). *Barndomens skogar: om barn i natur och barns natur*. Stockholm: Carlsson.

Lagerholm, Karin. (2009). *Naturvetenskapliga experiment för yngre barn*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Mårtensson, Fredrika. (1997). Att vara liten är att vara nära marken. I: Grahn, Patrik (red.) (1997). *Ute på dagis: hur använder barn daghemsgården? : utformningen av daghemsgården och dess betydelse för lek, motorik och koncentrationsförmåga*. Alnarp: MOVIUM.

Mårtensson, Fredrika. (2004). *Landskapet i leken: en studie av utomhuslek på förskolegården*. Diss. Alnarp : Sveriges lantbruksuniversitet, 2004.

Tillgänglig på Internet: <http://epsilon.slu.se/a464.pdf>

Mårtensson, Fredrika (2011). Miljöpsykologiska perspektiv på barns naturkontakt. I: Naturvårdsverket, *Den nyttiga utevistelsen?: forskningsperspektiv på naturkontaktens betydelse för barns hälsa och miljöengagemang*. Stockholm: Naturvårdsverket, rapport 6407, januari 2011.

Tillgänglig på Internet: <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6407-5.pdf>

Olsson , Ingrid & Forsbäck, Margareta (2006). *Utematte för meningsfullt lärande: förskoleklass - skolår 3*. [Västerås: Ingrid Olsson]

Skolverket (2010). *Läroplan för förskolan Lpfö 98. [Ny, rev. utg.] (2010)*. Stockholm: Skolverket.

Svederberg, Eva, Svensson, Lennart (2001). Ett folkhälso pedagogiskt synsätt. I: *Pedagogik i hälsofrämjande arbete*. Lund: Studentlitteratur.

Svenska akademien (2006). *Svenska akademiens ordlista över svenska språket. 13. uppl. (2006)*. Stockholm: Svenska akademien.

Szczepanski, Anders (2007). Uterummet – ett mäktigt klassrum med många lärmiljöer. I: Dahlgren, Lars Owe (red.) (2007). *Utomhuspedagogik som kunskapskälla: närmiljö blir lärmiljö*. Lund: Studentlitteratur

Säljö, Roger (2005). *Lärande och kulturella redskap: om lärprocesser och det kollektiva minnet*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.

Söderström, Margareta & Blennow, Margareta (1998). Barn på utedagis har lägre sjukfrånvaro, I: *Läkartidningen*, 95, 1670-1672.

Trost, Jan (2010). *Kvalitativa intervjuer. 4.*, [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet. [://www.vr.se/](http://www.vr.se/).

Welén, Therese (2003). *Kunskap kräver lek*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1834>

BILAGOR

BILAGA 1

Inledande frågor:

Hur många år har du varit utbildad förskollärare?

Intervjufrågor:

Vad innebär utevistelse för förskollärare?

Hur ser ditt förhållningssätt ut, om utevistelsens betydelse?

Hur bedrivs utevistelsen enligt förskollärare?

Hur mycket är ni ute?

Tycker du det är viktigt att barnen är ute?

Vill pedagogerna gå ut oavsett väder?

Är det några barn som inte vill vara ute, eller tycker alla barn om att vara ute?

Märker ni någon skillnad på barnen som varit ute mot de som inte varit ute?

Märker ni skillnad på pojkar och flickor?

Hur bedrivs utevistelsen här enligt dig?

Är varje utevistelse planerad?

Brukar ni ha teman på utevistelsen?

Har ni några utedagar?